

نقش جاودانه مریم

چگونگی شکل‌گیری و تصویب این پیشنهاد و همچنین برگزاری آن، در بخش‌های مختلف این شماره از خبرنامه آمده است.

خیام اگر چه ریاضیدان بزرگ میهن ماست، اما این وجه از شخصیت و زندگی او تنها برای ما ایرانیان و معدودی از ریاضیدان‌های غیرایرانی شناخته شده است. او در خارج از سرزمین ایران، بیشتر به عنوان شاعر و سراینده «رباعیات» شهرت دارد تا به عنوان یک ریاضیدان بزرگ. اما مریم میرزاخانی در جهان صرفاً به عنوان یک زن ریاضیدان شهره است، ریاضیدان ایرانی! مریم، اگر چه اکنون در میان ما نیست تا با ذهن خلاق و توانایش مرزهای بیشتری از ریاضیات را در نورده، اما نام و یاد او همانند دیگر ریاضیدانان بزرگ سرزمین مان در طول تاریخ، جاودان و موجب و افتخار و سرافرازی میهن‌اش، زنان میهن‌اش و جامعه ریاضی ایران خواهد بود. مریم نقش خود را در جهان جاودان ساخته است.

این نوشته را با بخشی از شعر شاعر عزیز و نام‌آشنای کشورمان زنده یاد فریدون مشیری با نام «نقش» به پایان می‌برم:

مردمانی جانِ خود را بر جهان افزوده‌اند

آفتابِ جانِ شان در تارپودِ جانِ ما

مردمانی رنگِ عالم را دگرگون کرده‌اند

هر یکی در کار خود نقش آفرین همچون خدا

هر که بر لوحِ جهان نقشی نیفزاید ز خویش

بی‌گمان چون نقش پا محو است در موج فنا

نقش هستی ساز باید نقش بر جا ماندنی

تا چو جانِ خود جهان هم جاودان دارد تو را

* سردبیر

اردیبهشت‌ماه هر سال برای جامعه ریاضی ایران یادآور ۲۸ اردیبهشت زادروز خیام، ریاضیدان بزرگ ایرانی بوده که به پیشنهاد انجمن ریاضی ایران «روز ملی ریاضیات» نامگذاری شده است. اما از این پس این ماه یادآور روز بزرگ دیگری هم هست که نه تنها در تقویم ایران، بلکه در تقویم جوامع ریاضی سراسر دنیا ثبت و ماندگار شده است. این روز، ۲۲ اردیبهشت‌ماه برابر با ۱۲ ماه می، زادروز گوهر ارزشمند جامعه ریاضی ایران و جهان، زنده یاد مریم میرزاخانی است. کسب مدال فیلدز توسط مریم میرزاخانی به عنوان اولین ایرانی و اولین زن در تاریخ ریاضیات، افتخار بزرگی است که علاوه بر خود وی، نصیب جامعه ایران، جامعه ریاضی ایران و جامعه زنان ریاضیدانان جهان شده و ثمرات این افتخار همچنان ادامه دارد. یکی از این نتایج مهم و ماندگار آن، تعیین زادروز وی به عنوان «روز جهانی زنان در ریاضیات» است. فکر اولیه چنین موضوعی در کمیته نسبتاً نوپای بانوان انجمن ریاضی ایران شکل گرفت. با بررسی‌های همه‌جانبه و رایزنی‌های متعدد، بالاخره طرح نهایی این پیشنهاد برای ارائه به کنگره بین‌المللی ریاضیدانان که در مردادماه ۱۳۹۷ در برزیل برگزار می‌شد، آماده شد. این پیشنهاد در اولین کنفرانس زنان ریاضیدان جهان که یک روز پیش از شروع به کار کنگره برگزار می‌شد، مطرح و به اتفاق آرای حاضرین به تصویب رسید.

با تصویب این روز به نام روز جهانی زنان در ریاضیات، جنب و جوش فوق‌العاده‌ای در جوامع ریاضی به‌ویژه در بین زنان ریاضیدان در جهان در گرفت و با اشتیاق فراوان به استقبال اولین بزرگداشت این روز رفتند. کمیته‌هایی برای برگزاری هر چه باشکوه‌تر این مراسم شکل گرفت و در نهایت این مراسم به طور هم‌زمان در بیش از یکصد نقطه از پنج قاره جهان برگزار شد. مشروح گزارشات مربوط به